

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[102-103\] : De Ino & Palæmone](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VIII

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - VIII, 04 : De Ino, & Palaemone](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VIII

[Mythologie, Paris, 1627 - VIII, 05 : D'Inon & Palemon, autrement de Melicerte](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VIII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VIII, 04 : D'Inon, & Palæmon, autrement Melicerte](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 833-839

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses

- [Ino](#)
- [Palémon, Mélicerte](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

crediderim, quàm monstrum marinum fuisse, cum aqua omnium elementorum maxime sit ad varia monstrorum genera procreanda fertilis. Et quoniam facile cadit in rerum ignotarum admirationem imperita multitudo, idcirco quod ratò apparet, vel diuinum quidpiam esse arbitratur, vel certe sine aliqua diuina & maxima causa non contingere. Id cum ita sit non fuit difficile persuadere mortalibus diuinum quidpiam esse Tritones, & Deos esse quorum in potestate essent nauigantes, ad quod credendum aliquando periculorum magnitudo impellebat (sunt enim timentium animi & in periculis existentium ad superstitionem perfaciles.) Et cum inter multos precantes alicui voti compos fieri contigisset, illius præconio postea Tritonum ut Deorum nome fuit celebratum. Neque illud prætermiserim, quòd apud Romanos super tēplo Saturni Triton quidam eximie magnitudinis fuit collocatus, qui buccinam inflabat quoties oriebatur ventus, caudam h̄i intra terram occultabat. Per illum significare tradiderunt nonnulli res gestas ante Saturnum silētio fuisse inuolutas: at post imperium Saturni clarissima historiographorum voce fuisse celebratas: quamuis ego occultatam veram religionem ante Christum per hæc significatum crediderim: at post Christi aduentum clarissimo sanctorum apostolorum præconio omnibus gentibus veram, sanctam & saluberrimam legem omnibus Christo altissimo Dei filio credentibus celebratum iri. Nam alioquin inuisum esse videbatur, ut sapiētes antiqui caudatos etiam Deos habuerint. At nunc de Palamone dicamus.

De Ino, & Palamone. CAP. IIIII.

INo quoque cum Palamone filio nauigantibus præesse fuit existimata ab antiquis, & inter Deorum marinorum numerum relata. Hæc Cadmi & Harmoniæ illius, cuius carmen nuptiale Musæ cecinerunt, filia fuit, ut ait Hesiodus:

Κάδμω δ' ἁρμονία θυγάτηρ χρυσοῖσσι
 Ἴνώ, καὶ τιμίλλω, καὶ ἁΐωνω καλλιπέρην,
 Αὐτιόων δ' ἠὲ γῆρας Ἀριστοῖσι βαθυκάρησι.

*Harmonia hinc Veneri formosa filia Cadmo
 Inoque, Semelenoque, & Aganen edidit, atque
 Autonoen, quæ nupsit Aristæo inde comato.*

Fuit Ino postea Athamantis Thebanorum regis vxor, quæ, ut

dictum fuit, singulari odio Nepheles filios, utpote nouerca, prosequeretur, costisque feminibus vnum de filiis Nepheles Diis immolari oportere per aruspices significauit. Postea ob Iunonis odium in omnes Thebanos, quia Bacchus ibi natus esset, Athamas in furorem vertitur, Learchumque filium, quem ex Ino inter ceteros susceperat, obtruncavit. Tum Ino arrepto Melicerta ob Athamantis timorem in proximum mare insiliit. Fuerunt qui dicant furorem immissum fuisse Ino, quod illius filie peperissent & educassent Dionysium. At Nymphodorus Syracusanus in libro Asiaticæ navigationis non ab Athamante, sed à furiosa Ino secutum esse scripsit in filios, quæ & Learchum & Melicertam trucidavit, ac postea desperatione capta in mare insilierit ob impatientiam doloris, ut ibi suffocaretur. At Dorian in libro de piscibus Learchum sagitta fuisse ab Athamante transfixum scribit, Melicertamque ab Ino iugulatum, post quæ rem se Ino in mare præcipitavit. Fuit autem alius Melicerta cognomento ob firmitatem carminum, cum prius Simonides vocaretur, qui & artem memoriæ primus inuenit, & longa dupliciaque elementa, tertiumque sonum lytæ addidit, quem alij scripserunt 56. alij 62. Olympiade floruisse. Alij dixerunt Ino fugisse Athamantis impetum cum Melicerta filio, quia Learchum, quem Athamas interemerat, in cacabum bullientis aquæ contecisset. At Polyzelus in rebus Rhodijs Athamantem impetum fecisse in filios Inus scripsit, quia per fraudes illius, cum fruges tortuissent agricolæ, mortem innocentibus Nepheles filius paratam fuisse intellexisset, rescisissetque immisam esse famem per fraudem Orchomeniis. Aufugit igitur per Geraniam Megarensis agri montem, seque de saxo Moluride dicto, ut ait Pausanias in Atticis, cum filio Melicerta, ut communior est sententiâ, in mare præcipitavit ut patet ex his lib. 4. Metamorph. apud Ouid.

*Inimæ aquoribus scopulis pars in a canatur
Fluctibus, & tellas defendit ab imbribus undas.
Summa argenti frontemq; in apertum porrigit aquor.
Occupat hunc (vires in sania fecerat) Ino,
Seque super pantum multo tardata timore
Mittit, anxia, suum percussa recanduit unda.*

Alij fabulantur accidisse eo tempore ut Nereides chorum discedent in eo loco, quare dixerunt se in honorem Melicertæ, ut
Sisypho

Sisypho gratificarentur, tripudiare. Non defuerunt tamen qui putarint eius corpus ad Sisyphum delatum ex Exhænitia, quos ficerat portatum ab undis, & Isthmicos ludos tunc illi institutos. At Megarenses Inus cadaver in maritimam oram agri sui à mari eiectum fuisse inquirunt, & à Clefo Tauropolique Clefoni filibus susceptum sepulture mandatum fuisse. Hæc Ino vocata fuit postea Leucothea, & Dea maris existimata, ut ait Homerus lib. 4. Odysf.

τὸν δὲ ἰδὼν κάδμε θυότρη κακὰ σφύραε ἰδὼν
Λευκοθέη, ἢ πρὶν μὲν ἴλω βροτὸς αὐδ' ἦτατα,
νῦν δ' ἄλλοτ' ὅς πελάγασι θεῶν ἰεῖ μμορσι τιμῆε.

*Prostravit hunc Ino formosi filia Cadmi
Leucothea, antè fuit mortali femina: sed nunc
Illam diuino nauta dignantur honore.*

Hæc Matuta deinde vocata fuit à Latinis, quia manè oriretur, ut ait Cic. in lib. Tuscul. disputationum in his: Ino Cadmi filia nonne Leucothea nominata à Græcis, Matuta habetur à nostris quæ quòd aurora sit, ita patet ex Lucret. lib. 5.

*Tempore item certo roseam Matuta per oras
Ætheris auroam defert, & lumina pandit.*

Crepta fuit dici Leucothea in quodam vico non procul ab urbe Corone, & tunc in Deorum numerum relata, ut ait Pausan. Meffeniacis. Fuit magna vis eius existimata in seruantis nauigantibus, & in mari placando, ut ait Orpheus in hymnis:

Λευκοθέαν κελεύω καὶ μετ' ἴδε, δ' αἶμονα σιμυλῶ,
βιδ' ὠστος, ὕρ' ἠέρεα ἰὺς φέρεα διονύσου,
καλυθὶ θεὰ πόντοιο βεθυεῖρε μεδέουσα,
κύμασι τρῆπιμίν, ἐνυτ' ἴν' σὺν ἴρα μαγίστη.
ὅς σοὶ γὰρ τῶν πηλαγῶδ' ὄρομοσ' ἄπατος ὄρη.

*Aduoca Leucotheam, Dea qua venerabilis atque
Multa potens; Bacchum puerum qua nutrit olim,
Audi diua mari, qua nautas, qua regis undas,
Fluctibus & gaudet seruatrix alma virorum:
Vt tibi collibuit, sulcant tua alta carina.*

Impetratum est autem Veneris precibus à Neptuno ut Dea maris fieret Ino, sicuti scriptum reliquit Ouidius libro quarto Metamorph.

*At Venus immerita neptis miserata labores,
Sæc patruo blandita suo est: O numen aquarum,*

*Proxima cui caelo cessat Neptune potestas,
Magna quidem posco: sed tu miserere meorum
Iactari quos cernis in Ionio immenso,
Et Diva adde tuis aliqua mihi gratia Ponto est.
Annuit oranti Neptune, & abstulit illi
Quod mortale fuit, maiestatemque verendam
Imposuit, non enim simul, faciemque novavit;
Leucotheaque Deum cum matre Palamona dixit.*

Scriptis in Atticis Paul. Melicertam à delphine exceptam fuisse cum cecidisset è saxo Moluride, & in Corinthiorum Isthmum expositum mutato nomine Palamona fuisse appellatum, atque inter ceteros honores Moluridem petram illi fuisse consecratam, & Isthmicos ludos illi à Sisypho Æoli filio fuisse institutos, qui tunc imperabat Corinthiis, cum esset Melicerta fratris filius: atque primum pinu, deinde apio sicco victores ibi coronati sunt. Musæus in eo libro quem scripsit de Isthmis, duo certaminum genera celebrari solita in Isthmo scripsit, alterum in honorem Neptuni, alterum in Melicertæ. quod etiam in honorem Neptuni Isthmia celebrarentur, videtur attestari in his Apollonius libro tertio:

*εἷς δ' Ἴσθμιαὶ περὶ Ἰθάων ἱεράωντα
ἀμφισσιν ἱμῖθ' αἶνε.*

*Qualis adit ludos Isthmi Neptuneus ut alterum
Conscendit currum.*

Habitus est postea ipse etiam Palæmon Deus marinus, ut ait Orpheus in hymnis:

*σωτήρ εφ' ἡράκλειον χερσὶν διαστήσας παλῦκῆς,
κικλήσκω σὲ παλαιμόν τε παλαιόμοτον τελευταῖον,
ὅς ναιε πάντα το βυθῶν βαρυκύματα ἀγροῦς,
ἰλθὲν θύμαίαντα, νίω γήθοιτα κ' ἐσώσω,
καὶ εὐχέμε μύστα κ' ἑτά τε χεῖρα, καὶ ἑτά πάντα.
παντοπλάσιος γὰρ αἰεταύσιν χιμῶνις ἑσπέρης
φαιτόμοτος σωτήρ, μένος διατρεῖς ἀναφάσση
φύομοτος μέσην χαλιπὼν κ' ἑτά πάντα εἰδόμενα.*

*Te voco qui fluitus habitas Pontumque, Palæmon,
Cum Baccho currite, Veni ad tua sacra benignus,
Et lata facte pelagi de fluitibus alii:
Cultoresque tuos in terris protege, & Vndæ.
Pentim agn' hycum em' ratibus depollere suesti,*

Hic

His quibus apparet, miseris mortalibus datus

Namque fauet, tumidiq̄ue refracta aqua sonant.

Sic etiam Euripides in Iphigenia in Tauris custodem & servatorem navium Palæmonem vocavit:

ὦ ποντίας παῖ Λευκοθέας, γῶν φύλαξ,

δίκτυα παλαῖμεν, ἰλίως ἡμῖν γυνῶ.

Filiamque Leucothea, custos bene

Ο παυμένη Παλαμόν, εἶσο τί βοῶμε.

Atque Lucianus Epigrammatum poeta fuisse consuetudinem scribit in hisce carminibus, ut Diis marinis, per quos salutem & incolumitatem navitæ fuissent assecuti è maris perturbatione, vota solverent:

Ἰλιόκαρ, καὶ Νηρηῶν, καὶ Ἰναῖ, καὶ Μελικέρτῃ,

καὶ Βυθίῳ Κρονίῃ, καὶ Σαμῶθρηξί θιοῖτ,

σωθεῖτε ἐκ πελάγους Λυκίμιοι ὡς κίκαριον

τὰς τρίχας ἐκ κεφαλῆς. ἄλλο γὰρ ἔδιν ἔχω.

Inoq̄ue, Glaucoq̄ue, & Nerco, dein Melicerta,

Et Samothracum Diu, aequoreoq̄ue Ioni,

Servatum dicat è pelagi Lucillus Undis

Hos crimes, aliud namque habet ille nihil.

Hic non vehebatur in curtu, sed natandi peritissimus habebatur, ut ait Ovidius in epistola Leandri:

Et iuvenem possim superare Palamona nando,

Miraq̄ue quem subito reddidit herba Deum.

Vocatus fuit Palæmon etiam Fortunus, quem clauem dextrā gestantem sinxerunt, quoniam portus ab hostibus tueretur. Huic infans mactari consuevit, atque in Tenedo præcipuè divinis honoribus colebatur. Sepultus fuit hic navigantium Deus in Isthmo, ut ait Pausanias in Atticis: at Ino in ora maritima agri Megarensiū à Clefo & Tauropoli Clefoni filia-bus & Lelegis neptibus, ut dictum fuit. Hæc sunt ea quæ de Ino & Palæmone memoriæ prodita fuerunt ab antiquis, è quib. veritas est exprimenda. Quòd Ino fuerit Cadmi & Harmoniæ filia, & Athamantis vxor, non dissentit ab historia: & quòd à patre fuerit filius saxo illisus, & quòd Ino timore vel furore concita in mare se cum filio præcipitavit. Quòd verò ipsa & puer Melicerta fuerint in Deos cõuerti, nihil hoc habet cum veritate commune.

¶ At quid per hæc significare voluerunt antiqui? Dictum

fuit superius tantam fuisse nonnullorum antiquorum principum ambitionem, ut aras, & sacerdotes, & ceremonias nonnullis suorum maiorum tanquam Diis immortalibus instituerint. Sic Isthmia Sisyphus, quæ prius in honorem Neptuni celebrabantur, in honorem sui propinqui conuertit, quare dictus est Neptunus his aquarum imperium impertisse, atque inde Diis marini crediti sunt. Nam apud Romanos etiam pro Græcorum consuetudine funebres ludi instituti sunt, qui & ipsos suos principes inter Deos fuisse relatos demum fabulatur. Nam sicut omnium propè principum nostræ ætatis paucis exceptis animum auaritia, vitiorum omnium sordidissimum, ita ambitio antiquorum mentes occupauerat. Leucothea, quæ Maruta dicta est à Latinis, autota est: Palæmon siue Fortunus vis est tempestatis; nam *πάλαι* agitare significat, unde Palæmon vocatus est. Marutæ filius dictus fuit, quia venti plerumque ab auro spirare incipiunt: & quia tunc in mare incumbunt, dicuntur se in mare precipitasse, velut rationi magis conuenit, quia certissima est nuntia ventorum ac tempestatum, tanquam futuræ serenitatis, aurora. Hi crediti sunt Diis nauigantium, quia venti nauigantibus verè præsent, qui si benigni aspirarint, felix iter contingit nauibus, & idcirco ait Virgilius lib. 2. Georg.

Potæque seruat soluent in littore nauis,

Blanco Panopeæ, & Ino Melicertæ.

Quare per hanc fabulam significauerunt illos se ventorum leuitati credere, qui per mare nauigarent. quare non est de diuina clementia conquerendum si quid aduersi acciderit, sed de nostra leuitate & imprudentia, qui cum in tuto simus, sponte tamen & consultò in illa procurramus pericula. Ad placandas etiam perturbationes animorum hæc fabula accommodata est, & adhortandum ad beneficentiam & liberalitatem, quippe cum ita exagitata à Iunone Ino, quia Liberum patrem liberaliter educasset, in tantum felicitatis postea euaserit. Nam etsi viri boni aliquandiu pro benefactis opprimuntur, & patiuntur domesticas calamitates, tamen nemo vir bonus diu potest esse infelix, nam quæ tanta potest esse calamitas, quod tantum infortunium, quod diuina clementia in maiorem felicitatem non possit conuertere: confidendum igitur esse diuinæ bonitati sic antiqui tradiderunt, cum nemo iustus à Deo contem-

ptus

ptus relinquatur, cumque tanta sit diuina clementia, ut spem etiam superet mortalium iis adiuuandis qui iniquè miseras patiuntur. Nunc de Glaucō dicamus.

De Glaucō. CAP. V.

GLAVCVS, & qui ipse marinus Deus ex homine factus est, non minus absurdum figmentum, suæque ἀπειρώσεως causam consecutus fuit. Hunc Anthedonis hominis cuiusdam Bœoti filium fuisse scriptum reliquit Strabo libro nono, cum tamen illum Polybi Mercurij filij & Eubœæ filium fuisse scribat Theophrastus lib. 4. eorum quæ in sicco degunt, & Promathidas Heraclæota Phorbi & Panopææ nymphæ filium putauit, ac patria Anthedonium, cum Anthedon eximia ciuitas fuerit Bœotiz. Alij dicunt fuisse Nopeum Glauci patrem, quem dicentem de seipso introduxit Thelytus Methymneus ita in Bacchiæis carminibus:

*Αὐτὸς ἴσ' ἰοτιεῖς ἰσὶ πλῆθεισι θαλάσσης,
 ἀντί τ' εὐρύσι. καὶ δὲ εὐρίπυος πόδας
 Ἰσθμίου γένος ἐμὶ πατὴρ δὲ μὲ γένετο Νωπέου.
 Ἐρβὴ ἐστ' Anthedon σπυρροσὸ προκίμαροντος,
 Εὐβοῖαις ὀβριετὰ φερὲ Εὐριπίδου σφουερῶν.
 Ἐστ' γένος ἰνδὲ μινυμ, Νωπέου πατὴρ ἴψ' ἐκαταύρ.*

Hic dicitur Ariadnam ex insula Dia rapuisse, qui postea à Bæcho fuit viteo vinculo ligatus, sed deinde dimissus. Hic quoniam natator esset peritus, Pontius fuit appellatus. Epicus verò Euanthes Neptuni & Nædis filium illum fuisse scripsit in quodam hymno. Fabulantur hunc Symam Ielemis & Doridis filiam raptam in Asiam deportasse: deinde amasse Hydriā Scylli Scionei vrinatoris filiam. Alij dicunt hunc piscatorem fuisse Anthedonium, ut est apud Ouid. lib. 10. Metamorph.

*Ante tamen mortalia eram, sed scilicet altu
 Deditus æquoribus, tantum exercebar in illis.
 Nam modo ducebam ducentia retia pisces,
 Nunc in mole sedens moderabar armidine liuum.*

Quidam inquit hunc artificem fuisse Argonauis, eamque gubernasse quo tempore Iason pugnavit cum Tyrrhenis, qui solus euasit non vulneratus, ut scripsit Põssis libro tertio Amazonidis. Hunc alij habitasse in Delo scribunt, & cum Deabus Nereidibus vaticinari solitum, Apollinemque artem vaticinandi à Glaucō doctum fuisse, ut ait Nicander libro 1. Georgicorum.